

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

Н. В. Сментина

“___” грудня 2017 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Економіка, планування та управління бізнесом»

**на тему: «Економічне обґрунтування диверсифікації діяльності
підприємства (на прикладі ТОВ «Імпреза»)»**

Виконавець:

студент ФЕУП

Ходацький Сергій Сергійович

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н.

Однолько Вікторія Олександрівна

/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	6
1.1. Сутність та значення диверсифікації на підприємствах ...	6
1.2. Види диверсифікації та класифікація диверсифікаційних заходів	12
1.3. Фактори, які впливають на вибір стратегії диверсифікації..	20
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ІМПРЕЗА»	27
2.1. Загальна характеристика підприємства	27
2.2. Аналіз фінансово-економічної діяльності ТОВ «Імпреза»	30
2.3. Обґрунтування необхідності диверсифікації підприємства	45
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМУ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ТОВ «ІМПРЕЗА»	60
3.1. Організаційні аспекти створення інтернет-магазину.....	60
3.2. Розрахунок та аналіз показників ефективності диверсифікації діяльності підприємства	69
3.3. Визначення можливих ризиків та розробка заходів щодо їх запобігання	83
ВИСНОВКИ.....	90
Список використаних джерел.....	93
Додатки.....	101

ВСТУП

Актуальність теми. Прискорення темпів науково-технічного прогресу, що відбувається в останні роки, посилення конкуренції, яке спричиняється глобалізацією економіки, фінансова криза, різко загострюють проблему підвищення конкурентоспроможності товаровиробників, проблеми пошуку і реалізації конкурентних переваг. При цьому динамічні зміни умов і середовище господарювання потребують постійного удосконалення та оновлення асортименту продукції, технологій її виробництва та просування на ринку. У цих умовах товаровиробники, які прагнуть утриматися та вижити на ринку, повинні мати в своєму асортименті, як мінімум, кілька різновидів продукції, що знаходяться на різних етапах життєвого циклу і взаємно доповнюють один одного, тобто диверсифікувати продукцію.

Завдяки впровадженню диверсифікації суб'єкти господарювання мають змогу адаптуватись до відповідного середовища їх функціонування, посилити конкурентну позицію на ринкових сегментах, максимально та ефективно використовувати можливості розвитку.

Проблема диверсифікації діяльності підприємства досить повно досліджена в працях вітчизняних і зарубіжних авторів, зокрема теоретичні аспекти процесу диверсифікації підприємств розглянуті в працях І. Ансоффа, А. А. Томпсона, Г. Я. Гольдштейна, А. М. Аронова, Г. І. Немченко, М. Паскье, В. Коноплицького, М. В. Мінковської, М. Д. Корінко, О. О. Цогли, В. Г. Габаліса, І. Л. Сазонця, О. М. Красноносової, Ю. Б. Іванова, П. А. Орлова, В. С. Пономаренка та ін. Роботи цих учених в основному присвячені таким питанням, як стратегія диверсифікації і методи її проведення, збалансованість асортиментного портфеля, проблеми і особливості управління диверсифікованим підприємством, його фінансова стійкість.

Незважаючи на вагомий внесок зарубіжних та вітчизняних науковців у дослідження проблем диверсифікації варто відмітити, що сучасна теорія не приділяє достатньо уваги економічному обґрунтуванню напрямів

диверсифікації підприємств, послідовності здійснення диверсифікації діяльності підприємств за секторами економіки на сучасному етапі розвитку, коли більша частина підприємств України зіштовхнулася з проблемою падіння обсягів реалізації, що особливо стосується підприємств легкої промисловості. Усе це зумовило актуальність обраної теми дослідження.

Мета роботи – дослідити теоретико-методологічні аспекти диверсифікації діяльності підприємства легкої промисловості та здійснити розрахунки економічної доцільності одного із можливих диверсифікаційних заходів.

Досягнення поставленої мети обумовило необхідність вирішення таких завдань:

- дослідити сутність поняття «диверсифікація» та значення цього процесу для підприємств;
- розглянути види диверсифікації;
- визначити фактори, які впливають на вибір стратегії диверсифікації;
- надати характеристику діяльності ТОВ «Імпреза»;
- провести фінансово-економічний аналіз діяльності ТОВ «Імпреза»;
- обґрунтувати необхідність диверсифікації підприємства з урахуванням основних тенденцій розвитку ринку легкої промисловості;
- дослідити організаційні аспекти створення інтернет-магазину;
- розрахувати основні показники ефективності диверсифікації діяльності підприємства;
- визначити можливі ризики та розробити заходи щодо їх мінімізації.

Предмет дослідження – теоретичні та прикладні аспекти диверсифікації діяльності підприємства легкої промисловості.

Об'єкт дослідження – процес обґрунтування необхідності диверсифікації діяльності підприємства та розрахунку ефективності диверсифікаційних заходів для ТОВ «Імпреза».

Методи дослідження. Під час написання роботи використано: метод теоретичного узагальнення – для уточнення трактування економічної категорії

«диверсифікація», виокремлення видів диверсифікації, метод визначення основних характерних особливостей диверсифікації; метод групування – для систематизації факторів, які впливають на вибір стратегії диверсифікації; методи статистичного, порівняльного, динамічного, аналітичного аналізування – для аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства та дослідження основних тенденцій розвитку ринку легкої промисловості; маркетинговий метод – SWOT-аналіз (для оцінки факторів, що впливають на вибір напрямів диверсифікації підприємства); табличний та графічний методи – для наочного зображення результатів аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства.

Інформаційною базою дослідження слугували наукові публікації вітчизняних вчених з проблематики диверсифікації діяльності підприємства, нормативно-законодавчі акти України, матеріали фінансової звітності ТОВ «Імпреза», офіційні статистичні дані, що відображають результатами поточного стану легкої промисловості в Україні, матеріали мережі-інтернет.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами дослідження підготовлено публікацію: Ходацький С.С. Основні тенденції на ринку легкої промисловості України / С.С. Ходацький // Розвиток економіки та планування бізнесу в сучасних умовах: проблеми та шляхи вирішення: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 14-15 вересня 2017 р.). – Одеса: Ротапринт, 2017. – С. 116-118.

ВИСНОВКИ

Виконані дослідження дослідження теоретико-методологічних аспектів диверсифікації діяльності підприємства легкої промисловості та проведені розрахунки економічної доцільності одного із можливих диверсифікаційних заходів дозволяють зробити такі висновки.

1. Диверсифікація – це процес розвитку різних видів діяльності, створення нових і удосконалення наявних товарів, робіт, послуг з метою підвищення ефективності діяльності та конкурентоспроможності підприємства. Диверсифікація служить ефективним засобом зниження ризиків та зростання прибутку підприємства, що є дуже актуальним в сучасних умовах нестабільності української економіки.

2. Багатоаспектність поняття «диверсифікація» зумовлює наявність різних класифікаційних ознак її видів. Найбільшого поширення в науковій літературі отримали: 1) вертикальна диверсифікація, яка поділяється на повну, часткову, квазидиверсифікацію, зворотну та пряму; 2) горизонтальна диверсифікація, різновидами якої є розширення спектру продуктів, географічне розширення та диверсифікація орієнтована у виробничо-збутовій діяльності на ніші ринку; 3) конгломеративна диверсифікація. При цьому вертикальна та горизонтальна диверсифікація відноситься до зв'язаного виду, тобто це новий напрямок в діяльності підприємства, але він має відношення до існуючого бізнесу. Конгломеративна диверсифікація відноситься до незв'язаного виду, тобто цей вид диверсифікації не має відношення до профілю підприємства.

Вибір того чи іншого виду диверсифікації – це індивідуальний вибір кожного суб'єкта господарювання, який є результатом ретельного аналізу як внутрішніх можливостей, так і потреб ринку.

3. До факторів, які впливають на вибір стратегії диверсифікації підприємством, слід віднести: насиченість ринку, скорочення попиту на продукцію, загострення конкуренції, синергетичний ефект, вихід на світові ринки, а також ситуації коли: поточний бізнес дає значні надходження грошей,

які можуть бути прибутково вкладені в інші сфери бізнесу; подальший розвиток одного бізнесу підприємства стримується антимонопольним законодавством країни.

4. ТОВ «Імпреза» спеціалізується на виробництві прядива, тканин сурових і готових та їх реалізації. До складу основного технологічного виробництва входять три виробництва: прядильне, ткацьке, обробне, що забезпечує повний технологічний цикл переробки бавовни-волокна в готові тканини в рамках єдиного виробничого комплексу. Новітнє обладнання дозволяє підприємству виробляти тканини високої якості, які відповідають світовим стандартам. Крім того, на підприємстві функціонує швейне виробництво з пошиву різноманітних готових виробів з тканин: білизна постільна та кухонна, костюми робочі та жіночі, сорочки нічні, халати, сарафани, робочі рукавиці.

5. Проведений аналіз фінансово-економічної діяльності ТОВ «Імпреза» свідчить, що підприємство функціонує збитково, має незадовільну фінансову стійкість, є нерентабельним, ліквідність балансу не є абсолютною, спостерігається збільшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Фінансовий стан ТОВ «Імпреза» було оцінено як незадовільний. В той же час, відбулося покращення ділової активності підприємства, про що свідчить зростання швидкості оборотності активів, дебіторської та кредиторської заборгованості, матеріальних запасів, оборотних засобів. Але майже усі показники ділової активності є нижче нормативного значення.

6. Загальним тенденціями на ринку легкої промисловості є такі: зростання частки імпорتنих дешевих товарів на ринку України, які ввозяться контрабандою, а також товари секонд-хенду; зростання імпорту давальницької сировини із країн-партнерів, а також зниження купівельної спроможності населення на фоні погіршення економічної ситуації в країні, скорочення попиту на тканини.

7. Запропоновано здійснити пряму вертикальну диверсифікацію підприємства шляхом створення інтернет-магазину, що дозволить значно

розширити цільову аудиторію споживачів, підтримуючи основне виробництво підприємства, враховуючи значний потенціал розвитку ринку товарів легкої промисловості. Метою створення інтернет-магазину «Текстиль» є диверсифікація бізнесу ТОВ «Імпреза» за рахунок організації web продаж в межах України. Створення інтернет-магазину слід починати з внесення змін в Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань та замовлення веб-сайту інтернет-магазину.

8. Проведений розрахунок та аналіз показників ефективності диверсифікації діяльності підприємства довів доцільність відкриття інтернет-магазину, про що свідчать наступні дані: строк окупності проекту – 1,25 років, чиста поточна вартість – 138 349,81 грн., індекс прибутковості – 1,19, відношення вигоди/витрати – 1,09, внутрішня норма прибутковості – 58,48%, чистий прибуток за перший рік функціонування інтернет-магазину складе 92 232,288 грн. Стартові витрати на реалізацію запропонованого заходу становлять 115 752 грн., джерелами фінансування визначено кредит у Приватбанку (43,2% від загальної суми витрат) та власні кошти підприємства.

9. Визначено внутрішні та зовнішні ризики та запропоновано заходи щодо їх запобігання. Відзначено, що усі внутрішні ризики можна запобігти, передбачити, якщо вчасно звернути увагу на ймовірність їх появи. Проведена оцінка ступеня ризику втрат вкладених коштів та прибутку довела, що найкращими, найменш ризикованими варіантами для розвитку інтернет-магазину є продаж комплектів постільної білизни «Полуторний» та скатертин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Слава С. С. Диверсифікація як ефективний механізм забезпечення розвитку підприємства / С. С. Слава, В. В. Галагурич // Науковий вісник Ужгородського університету. Економіка. – 2014. – Вип. 42. – Ч. 1. – С. 109-111.
2. Корнієнко І. С. Стратегія диверсифікації як спосіб підвищення конкурентної діяльності підприємства / І. С. Корнієнко, Н. О. Ільченко // Збірник наукових праць ЧДТУ. – 2014. – Вип. 36. – Ч. 1. – Т. 1. – С. 72 – 79.
3. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия / И. Ансофф. – СПб.: Питер, 2005. – 416 с.
4. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: підручник / З. Є. Шершньова, С. В. Оборська. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2006. – 699 с.
5. Економічна енциклопедія: У 3 т. Т. 3 / Заг. ред. С.В. Мочерний. – К.: Академія, 2002. – 952 с.
6. Бутыркин А.Я. Интеграция и диверсификация - базовые стратегии развития корпорации / А.Я. Бутыркин // Страховое дело. – 2008. - №4. - С. 52-59.
7. Ткачук В. І. Диверсифікація сільської економіки як напрям регіональної політики ЄС / В. І. Ткачук // Регіональна економіка. – 2013. – №3. – С. 149 – 159.
8. Томпсон А. А. Стратегический менеджмент. Концепции и ситуации для анализа / А. А. Томпсон, А. Дж. Стрикленд. – 12 изд. – М.: Вильямс, 2006. – 928с.
9. Левковська Л. В. Диверсифікованість діяльності господарських систем у конкурентному середовищі /Л. В. Левковська// Держава та регіони. Серія : Економіка і підприємництво – 2012. - № 2. - С.118-123.
10. Ткаченко С. О. Диверсифікація діяльності торгових організацій / С. О. Ткаченко // Економіка підприємства та управління виробництвом. – 2012. - №4(64). – С. 97 – 101.

11. Богачевська К. В. Теоретичні підходи до визначення поняття «диверсифікація підприємства» як економічної категорії / К. В. Богачевська // Вісник Криворізького національного університету. – 2014. – № 33. – С. 261 – 263.
12. Самойлик Ю. В. Аспекти економічної диверсифікації в системі ринкових відносин [Електронний ресурс] / Ю. В. Самойлик. – Режим доступу: <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/7.1/249.pdf>
13. Тян Р.Б. Планирование и контроль деятельности предприятий / Р.Б. Тян, В.А. Ткаченко. – Днепропетровск: Наука и образование, 2003. – 300 с.
14. Котлер Ф. Основы маркетинга: краткий курс / Ф. Котлер; пер. с англ. Е.М. Пеньковой. – М. : Вильямс, 2007. – 656 с
15. Перегуда Є. Ф. Теоретичні основи диверсифікації виробництва / Є. Ф. Перегуда // Наук. вісн. нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України. – 2014. – № 177. – Ч. 4. – С. 65–70.
16. Добрянська Н. А. Еволюція диверсифікації виробництва, мотиви та її цілі / Н. А. Добрянська, А. А. Нікіфорчук // Ефективна економіка. – 2013. – № 9. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://lib.osau.edu.ua>
17. Гудзь О.Є. Управління диверсифікацією діяльності підприємства / О. Є. Гудзь // Економіка. Менеджмент. Бізнес. – 2015. – №1 (11). – С. 14 – 22.
18. Цогла О. О. Становлення диверсифікаційних процесів у діяльності підприємств / О. О. Цогла // Актуальні проблеми економіки – 2013. – № 7. – С. 147–151.
19. Стадник В.В. Стратегія диверсифікації в управлінні міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: монографія / В.В. Стадник, М.А. Йохна, Г. О. Соколюк. – Хмельницький : ХНУ, 2013. – 202 с.
20. Скоробогатов М. М. Диверсифікація як один із шляхів підвищення ефективності діяльності підприємств у сучасних умовах / М. М. Скоробогатов, О. І. Куцерубова // Економічний вісник Донбасу. – 2012. – № 3 (25). – С. 18 – 21.

21. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник / В. Г. Андрійчук. – К. : КНЕУ, 2013. – 779 с.
22. Корінько М. Д. Диверсифікація: теоретичні та методологічні основи: монографія / М. Д. Корінько. – К. : ННЦ ІАЕ, 2007. – 488 с.
23. Єрмошенко М. М. Маркетинговий менеджмент: навч. посібник / М. М. Єрмошенко. – К.: НАУ, 2006. – 204 с.
24. Зайцев Л. Г. Стратегический менеджмент: ученик / Л. Г. Зайцев. – М. : Юрист, 2012. – 416 с.
25. Нємцов В. Д., Стратегічний менеджмент: навч. посібник / В. Д. Нємцов, А. Є. Довгань – К. : ТОВ «УВПК «Ексоб», 2002. – 560с.
26. Зуб А. Т. Стратегический менеджмент : учебник для бакалавров / А. Т. Зуб. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: Юрайт, 2013. – 375 с.
27. Дрималовська Х. В. Розвиток диверсифікації на підприємствах : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» / Дрималовська Христина Василівна ; Національний університет «Львівська політехніка, Міністерства освіти і науки України. - Львів, 2016. – 25 с.
28. Дихтль Е. Практический маркетинг: учеб. пособие / Е. Дихтль, Х. Хёршген.; пер. с нем. А.М. Макарова. – М. : Высш. шк. : ИНФРА – М, 1996. – 225с.
29. Момонт Т.В. Диверсифікація діяльності суб'єктів господарювання: теоретичний аспект / Т. В. Момонт // Вісник ЖДТУ. – 2015. - №4(70). – С. 164 – 173.
30. Пересадько Г.О. Управління стратегіями диверсифікації промислових підприємств : дис. на здобуття наукового ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами»/ Г.О. Пересадько. – Суми : СумДУ, 2008. – 254 с.
31. Ткачук В.І. Диверсифікація аграрного підприємництва: монографія / В.І. Ткачук. – Житомир: ЖНАЕУ, 2011. – 268 с.

32. Лук'яненко Н. Е. Теоретико-методичні засади диверсифікації діяльності підприємств / Н. Е. Лук'яненко // Вісник Запорізького національного університету. – 2012. – №4(12). – С. 35 – 43.

33. Бокань А. А. Диверсифікація підприємства: передумови, види та форми / А. А. Бокань // Вісник економічної науки України. – 2010. – № 2. – С. 21 – 24.

34. Шарко О. О. Види та напрями диверсифікації діяльності підприємств // О. О. Шарко // Вісник Східноукраїнського університету імені Володимира Даля. – 2010. – № 10. – Ч. 2. – С. 15 – 21.

35. Слободян Н. Я. Стратегія підприємства: конспект лекцій / Н. Я. Слободян. – К.: НУХТ, 2015. – 191 с.

36. Кузьмін О. Є. Чинники впливу на диверсифікацію діяльності підприємств / О.Є. Кузьмін, Х.С. Передало, Х.В. Дрималовська// Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку». – Львів: Видавництво Львівської політехніки. – 2013. – №769. – С.143 – 148.

37. Ляшенко В. І. Синергетичний ефект маркетингової стратегії диверсифікації в умовах сезонного характеру виробництва / В. І. Ляшенко, С. В. Ляшенко // Економіка промисловості. – 2010. – № 4. – С. 114 – 121.

38. Лепейко Т. І. Особливості прояву синергетичних ефектів в українській економіці / Т. І. Лепейко, Н. М. Шматько // Бізнес – інформ. – 2012. – № 11. – С. 6 – 8.

39. Про захист економічної конкуренції [Електронний ресурс]: Закон України, затверджений Верховною Радою України від 11.01.2001 № 2210-III(станом на 18.05.2016 р.). – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2210-14/find?text=35&x=0&y=0>

40. Ілляшенко С. М. Аналіз дослідницького потенціалу при виборі стратегій диверсифікації в системі стратегічно – інноваційного управління підприємством / С. М. Ілляшенко, В. А. Цимбал, Г. О. Пересадько // Збірник

наукових праць «Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України» – Суми: УАБС НБУ, 2009. – № 22 – С. 258-266.

41. Стратегічне управління: навч. посіб. / [Дикань В. Л., Зубенко В. О., Маковоз О. В. та ін.]; за ред. В. Л. Дикань. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.

42. Томілін О. О. Диверсифікація аграрних підприємств як дієва стратегічна орієнтація в агропромисловій сфері / О. О. Томілін // Збірник наукових праць ВНАУ. – 2012. - №3 (69). – С. 205 – 211.

43. Офіційний сайт ТОВ «Імпреза». – Режим доступа: <http://www.impresa.com/ua/>

44. Бондар М. І. Звітність підприємства : навч. посібник / М. І. Бондар. – К.: ЦУЛ, 2015. – 570 с.

45. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Економіка підприємства» для студентів V курсу всіх форм навчання та слухачів програми підготовки магістрів зі спеціальності «Бізнес-адміністрування» / [А.І. Ковальов, Н.Є. Сілічева, І.А. Допіра, Н.В. Кічук]; за ред. Ковальова А. І. – Одеса: ОНЕУ, 2012. – 47с.

46. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз: підручник / Ю.С. Цал-Цілко. – К.: ЦУЛ, 2008. – 566 с.

47. Серединська В.М. Економічний аналіз: навч. посібник / В.М. Серединська, О.М.За городна, Р.В.Федорович. –Тернопіль: Астон, 2010. – 624 с.

48. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: учеб. пособие / Г.В. Савицкая. – М.: ИНФРА-М, 2009. – 536 с.

49. Ткачук Г.Ю. Оцінка ділової активності підприємства/ Г.Ю. Ткачук // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – Вип.13. – Ч.15. – С. 88 – 90.

50. Султанова Д.А. Наявний потенціал ринка легкої промисловості / Д.А. Султанова // Бізнес та умови його розвитку: національний та міжнародний дискурси: матер. VI міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 15 червня 2016 р. м.

Кривий Ріг / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. – С. 22 – 24.

51. Тарасенко І. О. Сталий розвиток підприємств легкої промисловості: теорія, методологія, практика: монографія / І. О. Тарасенко. – К.: КНУТД, 2010. – 390 с.

52. Легка промисловість України: реалії та перспективи розвитку. Експертно-аналітична доповідь/ [Грищенко І. М., Ізовіт В. А., Ізовіт Т. Л. та ін.]; за ред. І. М. Грищенка. – К.: КНУТД, 2015. – 82 с.

53. Грищенко І.М. Реалії та вектори розвитку легкої промисловості України / І.М. Грищенко // Легка промисловість. – 2016. - №1. – С. 3 – 6.

54. Офіційний сайт Державної служби статистики. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

55. Касьян Л.Е. Стан та перспективи розвитку легкої промисловості України / Л.Е. Касьян // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2016. – Вип.6. – Ч.1. – С. 150 – 153.

56. Легка промисловість України: стан, проблеми, перспективи економічного розвитку / [Волков О. І., Гончаров Ю. В., Бокій В. І. та ін.]; за ред. О. І. Волкова та Ю. В. Гончарова. – К.: Київський національний університет технологій та дизайну, 2009. – 446 с.

57. Касьян З.Е. Діагностика інноваційної діяльності вітчизняних підприємств легкої промисловості / З. Е. Касьян, Т. Є. Воронкова // Вісник КНУТД. – 2012. – № 1. – С. 145 – 152.

58. Мандрик І.П. Розвиток і розміщення легкої промисловості України в умовах ринкової трансформації / І.П. Мандрик, Т. І. Сарабуна // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2010. – № 15. – С. 46 – 54.

59. Султанова Д.А. Світові передумови розвинення національних стратегій стосовно державних програм розвитку внутрішнього виробництва легкої промисловості України / Д.А. Султанова // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – Вип.9-1. – Ч.3. – С. 47 – 52.

60. Українська асоціація підприємств легкої промисловості «Укрлегпром»: 2015: Реалії та вектори розвитку легкої промисловості України // Легка промисловість. – 2016. – №1. – С. 2 – 6.

61. Синчук І.В. Вплив SWOT-аналізу на прийняття управлінських рішень в умовах фінансової кризи / І.В. Синчук // Молодий вчений. – 2016. – №3(30). – С. 174 – 178.

62. Україна сьогодні: каталог провідних підприємств України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.com.ua/ukr/catalog/7929/>

63. Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД-2010) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html

64. Коросташов О.М. Право (Господарське право. Комерційне право): навчально-метод. посібник / О.М. Коросташов. – Полтава: ПУЕТ, 2012. – 403 с.

65. Про захист персональних даних [Електронний ресурс]: Закон України, затверджений Верховною Радою України від 01.06.2010 № 2297-VI (редакція від 30.09.2015 р.). – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>

66. Про захист прав споживачів [Електронний ресурс]: Закон України, затверджений Верховною Радою України від 12.05.1991 № 1023-XII (редакція від 01.01.2016 р.). – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1023-12/page>

67. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг [Електронний ресурс]: Закон України, затверджений Верховною Радою України від 06.07.1995 № 265/95-ВР (редакція від 23.07.2015 р.). – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/265/95-вр>

68. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань [Електронний ресурс]: Закон України, затверджений Верховною Радою України від 15.05.2003 № 755-IV (редакція від 02.11.2016 р.). – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15/page>

69. Іванюта П.В. Управління ресурсами і витратами: навч. посібник / П.В. Іванюта, О.П. Лугівська. – К.: Центр навчальної літератури, 2011. – 320 с.

70. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (станом на 20.11.2016) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page?text=6000>

71. Карпов В.А. Планування та аналіз підприємницьких проектів: навч. посібник / В.А. Карпов. – Одеса: ОНЕУ, 2014. – 243 с.

72. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: навч. посіб. / [Балджи М. Д., Карпов В. А., Ковальов А. І. та ін.]; за заг. ред. М. Д. Балджи. – Одеса: ОНЕУ, 2013. – 670 с.